

Bruselj, 17. marec 2021
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0331(COD)

14308/1/20
REV 1 ADD 1

CT 122
ENFOPOL 355
COTER 121
JAI 1135
CYBER 285
TELECOM 281
FREMP 149
AUDIO 70
DROIPEN 127
CODEC 1412
PARLNAT 147

UTEMELJITEV SVETA

Zadeva:	Stališče Sveta v prvi obravnavi zaradi sprejetja UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o obravnavanju razširjanja terorističnih spletnih vsebin
	– utemeljitev Sveta
	– Svet sprejel 16. marca 2021

I. UVOD

1. Komisija je 12. septembra 2018 Svetu in Evropskemu parlamentu predložila navedeni predlog¹ uredbe o preprečevanju razširjanja terorističnih spletnih vsebin. Pravna podlaga je člen 114 [Približevanje zakonodaje] Pogodbe o delovanju Evropske unije, predlog pa se obravnava po rednem zakonodajnem postopku.
2. Svet se je s pismom z dne 24. oktobra 2018 posvetoval z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom (EESO), ki je mnenje o predlogu dal 12. decembra 2018² na decembrskem plenarnem zasedanju.
3. Svet se je 6. decembra 2018 dogovoril o splošnem pristopu³ glede terorističnih spletnih vsebin in tako oblikoval mandat za pogajanja z Evropskim parlamentom v okviru rednega zakonodajnega postopka.
4. Evropski nadzornik za varstvo podatkov je 12. februarja 2019 Evropskemu parlamentu, Komisiji in Svetu poslal „uradne pripombe“ k osnutku uredbe⁴. Istega dne je mnenje o predlogu izdala Agencija Evropske unije za temeljne pravice, in sicer na zaprosilo Evropskega parlamenta z dne 6. februarja 2019⁵.
5. Evropski parlament je 17. aprila 2019 s 308 glasovi za in 204 glasovi proti ter 70 vzdržanimi glasovi o predlogu Komisije sprejel stališče v prvi obravnavi⁶ in k predlogu Komisije predložil 155 sprememb.

¹ 12129/18 + ADD 1–3.

² UL C 110, 22.3.2019, str. 67 (15729/18).

³ Dok. 15336/18.

⁴ Sklic: 2018-0822 D2545 (WK 9232/2019).

⁵ Mnenje FRA – 2/2019 (WK 9235/2019).

⁶ Glej 8663/19 (informativni dopis GIP2 (medinstitucionalni odnosi) Coreperju, v katerem je predstavljen izid prve obravnave v Evropskem parlamentu); mandat Parlamenta je bil potrjen na plenarnem zasedanju 10. in 11. oktobra 2019.

6. Svet in Evropski parlament sta oktobra 2019 začela pogajanja, da bi bil lahko čim hitreje dosežen dogovor v drugi obravnavi. Pogajanja so bila uspešno zaključena 10. decembra 2020, ko sta Evropski parlament in Svet dosegla začasni dogovor o kompromisnem besedilu.
7. Coreper (2. del) je 16. decembra 2020 glede na dogovor, dosežen z Evropskim parlamentom⁷, preučil in začasno potrdil končno kompromisno besedilo.
8. Kompromis je 11. januarja 2021 potrdil Odbor Evropskega parlamenta za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (LIBE). Predsednik odbora LIBE je 13. januarja predsedniku Coreperja (2. del) poslal pismo, v katerem ga je obvestil, da bo – če bo Svet Evropskemu parlamentu uradno poslal svoje stališče v obliki iz priloge k navedenemu pismu – na plenarnem zasedanju priporočil, naj Evropski parlament v drugi obravnavi brez sprememb sprejme stališče Sveta, potem ko ga bo pregledala pravnolingvistična služba.⁸

⁷ Dok. 12906/20.

⁸ Dok. 5634/21.

II. CILJ

9. Uredba prinaša jasen pravni okvir, ki določa odgovornosti držav članic in ponudnikov storitev gostovanja za namene obravnavanja zlorab storitev gostovanja za razširjanje terorističnih spletnih vsebin, da se zagotovi nemoteno delovanje enotnega digitalnega trga, ob hkratnem zagotavljanju zaupanja in varnosti v spletnem okolju. Njen namen je zlasti pojasniti odgovornost ponudnikov storitev gostovanja za zagotavljanje varnosti njihovih storitev ter hitro in učinkovito obravnavanje, prepoznavanje in odstranjevanje terorističnih spletnih vsebin ali onemogočanje dostopa do njih. Vzpostavlja nov in učinkovit operativni instrument za odpravljanje terorističnih vsebin, saj predvideva izdajanje odredb o odstranitvi s čezmejnimi učinkom. Cilj je prav tako ohraniti zaščitne ukrepe za zagotavljanje varstva temeljnih pravic, vključno s svobodo izražanja in obveščanja v odprti in demokratični družbi ter svobodo gospodarske pobude. Uredba določa, da se teroristične vsebine odstranijo v največ eni uri od prejema odredbe o odstranitvi. Prav tako tudi odgovornosti spletnih platform pri zagotavljanju odstranitve takih vsebin. Uredba poleg možnosti sodnega varstva, ki ga zagotavlja pravica do učinkovitega pravnega sredstva, uvaja tudi več zaščitnih ukrepov in pritožbenih mehanizmov.
10. Odredbo o odstranitvi lahko izda(jo) pristojni organ(i) vsake države članice vsakemu ponudniku storitev gostovanja, ki ponuja storitve v EU. Pristojni organ(i) v državi članici, v kateri ima ponudnik storitev svoj glavni sedež, bodo imeli pravico – in na utemeljeno zahtevo ponudnikov storitev gostovanja ali ponudnikov vsebin obveznost – pregledati odredbo o odstranitvi, če bi prevladalo mnenje, da odredba o odstranitvi resno ali očitno krši samo uredbo ali krši temeljne pravice iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Države članice bi morale sprejeti pravila o kaznih za kršitve obveznosti, pri čemer bi morale med drugim upoštevati njihovo naravo in velikost zadevnega podjetja.

III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

SPLOŠNO

11. Evropski parlament in Svet sta opravila pogajanja, da bi na podlagi stališča Sveta v prvi obravnavi, ki bi ga Parlament lahko odobril kot takšnega, sklenila dogovor v drugi obravnavi. Besedilo stališča Sveta v prvi obravnavi o uredbi o preprečevanju razširjanja terorističnih spletnih vsebin v celoti odraža kompromis, ki sta ga dosegla zakonodajalca ob pomoči Evropske komisije.

POVZETEK GLAVNIH VPRAŠANJ

12. Na zahtevo Evropskega parlamenta je bil naslov uredbe spremenjen v "Uredba o obravnavanju [...] razširjanja terorističnih spletnih vsebin" („*Regulation on addressing [...] the dissemination of terrorist content online*").
13. Opredelitev pojma „teroristična vsebina“ je skladna z opredelitvami zadevnih kaznivih dejanj iz direktive o boju proti terorizmu⁹. Kar zadeva področje uporabe, stališče Sveta v prvi obravnavi zajema gradivo, ki se razširja med javnost, tj. potencialno neomejeno število oseb. Gradiva, ki se razširja za izobraževalne, novinarske, umetniške ali raziskovalne namene ali za namene ozaveščanja za preprečevanje ali zatiranje terorizma, se ne bi smela šteti za teroristično vsebino. To vključuje tudi vsebino polemičnih ali kontroverznih stališč v javni razpravi o občutljivih političnih vprašanjih. Z oceno se ugotovi pravi namen tega razširjanja. Poudarjeno je tudi, da ta uredba ne spreminja obveznosti spoštovanja pravic, svoboščin in načel iz člena 6 PEU ter se uporablja brez poseganja v temeljna načela v zvezi s svobodo izražanja in obveščanja, vključno s svobodo in pluralizmom medijev.

⁹ Direktiva (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ ter o spremembi Sklepa Sveta 2005/671/PNZ (UL L 88, 31.3.2017, str. 6).

14. Ponudniki storitev gostovanja sprejmejo ustrezne, razumne in sorazmerne ukrepe za učinkovito obravnavo zlorab svojih storitev za razširjanje terorističnih spletnih vsebin. Če bodo ponudniki storitev gostovanja izpostavljeni terorističnim vsebinam, bodo morali sprejeti posebne ukrepe za zaščito svojih storitev pred razširjanjem teh vsebin. V dogovorjenem besedilu so trije členi – člen 3 (Dolžnosti skrbnega ravnanja), člen 6 (Proaktivni ukrepi) in člen 9 (Zaščitni ukrepi v zvezi s proaktivnimi ukrepi) – združeni v enega samega o „posebnih ukrepih“. Izbira teh ukrepov je stvar posameznega ponudnika storitev gostovanja. V stališču Sveta v prvi obravnavi je jasno navedeno, da lahko ponudnik storitev gostovanja za obravnavanje razširjanja terorističnih vsebin uporabi različne ukrepe, vključno z avtomatiziranimi ukrepi, ki jih je mogoče prilagoditi sposobnostim ponudnika storitev gostovanja in naravi ponujenih storitev. Če pristojni organ meni, da uvedeni posebni ukrepi ne zadostujejo za obravnavo tveganj, bo lahko zahteval sprejetje dodatnih ustreznih, učinkovitih in sorazmernih posebnih ukrepov. Vendar zahteva o izvajanju takšnih dodatnih posebnih ukrepov ne bi smela voditi v splošno obveznost za nadzor oziroma za dejavno raziskovanje okoliščin v smislu člena 15(1) Direktive 2000/31/ES¹⁰ ali obveznost uporabe avtomatiziranih orodij. Za zagotovitev preglednosti bodo morali ponudniki storitev gostovanja objavljati letna poročila o preglednosti glede ukrepov, sprejetih proti razširjanju terorističnih vsebin.
15. Vloga države članice gostiteljice v zvezi z odredbami o odstranitvi s čezmejnimi učinki je bila z uvedbo postopka pregleda okrepljena: pristojni organ države članice, v kateri ima ponudnik storitev gostovanja glavni sedež, ali pravni zastopnik lahko na lastno pobudo pregleda odredbo o odstranitvi, ki so jo izdali pristojni organi druge države članice, da bi ugotovil, ali ta odredba resno ali očitno krši uredbo ali temeljne pravice, kot izhajajo iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Država članica gostiteljica mora na utemeljeno zahtevo ponudnika storitev gostovanja ali ponudnika vsebin preveriti, ali gre za tako kršitev.

¹⁰ Direktiva 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu („Direktiva o elektronskem poslovanju“) (UL L 178, 17.7.2000, str. 1).

16. Razen v ustrezno utemeljenih nujnih primerih bi bilo treba ponudnikom storitev gostovanja, ki še niso prejeli odredbe o odstranitvi s strani tega organa, 12 ur vnaprej poslati predhodno uradno obvestilo z informacijami o veljavnih postopkih in rokih, zlasti da se olajša breme malim in srednjim podjetjem (MSP).
17. Člen o obvestilih – mehanizmu opozarjanja ponudnikov storitev gostovanja na teroristične vsebine, da bi zadevo prostovoljno preučili glede na svoje pogoje – je črtan, vendar pa uvodna izjava pojasnjuje, da obvestila ostajajo na voljo državam članicam in Europolu.
18. Teroristične vsebine, ki so bile odstranjene ali do katerih je bil dostop onemogočen na podlagi odredb o odstranitvi ali posebnih ukrepov, je treba hraniti še šest mesecev po odstranitvi ali onemogočenju dostopa do njih, to obdobje pa se lahko v okviru pregleda podaljša, če in dokler je potrebno.
19. Države članice določijo pravila o kaznih za kršitve določb te uredbe s strani ponudnikov storitev gostovanja. Kazni imajo lahko različne oblike, tudi obliko uradnih opozorili v primeru manjših kršitev ali denarnih kazni za hujše ali sistematične kršitve. V stališču Sveta v prvi obravnavi je določeno, za katere kršitve se naložijo kazni, in katere okoliščine so pomembne pri ocenjevanju vrste in ravni takšnih kazni. Ponudnika storitev gostovanja, ki sistematično ali vztrajno ne ravna v skladu s pravilom o odstranitvi terorističnih vsebin ali onemogočitvi dostopa do njih v eni uri, lahko doletijo sankcije v višini do 4 % njegovega skupnega prometa.

IV. SKLEP

20. Stališče Sveta v celoti odraža kompromis, ki je bil ob podpori Komisije dosežen v pogajanjih med Evropskim parlamentom in Svetom. Kompromis potrjuje pismo predsednika Odbora Evropskega parlamenta za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve z dne 13. januarja 2021, naslovljeno na predsedujočega Coreperju (2. del).